

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Herectví a křesťanská liturgie: kolize a vzájemná inspirace
Autor/ka práce: Adam Mensdorff-Pouilly
Studijní program: Dramatická umění, Herectví ALD
Typ studijního programu: magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění: Cílem práce je dle diplomanta „snaha nabídnout divadelnímu prostředí méně známé inspirační zdroje z oblasti křesťanské liturgie a praxe“, „příspěk ke zlepšení způsobu slavení liturgie zvýšením povědomí o performativní povaze a možnostech současné katolické liturgie“ a zároveň „příspěk k aktivisaci nevelkého okruhu věřících a praktikujících herců a divadlem se zabírajících, kteří mohou být často paralisováni problémy v práci zmíněnými“ (viz abstrakt). V takto široce formulovaném rámci se jen těžko dochází k naplnění cílů. V práci se tak diplomant dobírá pouze povrchních závěrů, opřených o pozorování sebe sama; více než o obecná tvrzení jde subjektivní observaci vlastního praktikování víry.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce): Zvolené téma (srovnání katolické liturgie a divadla) není sice originální, ale je vždy inspirativní - nabízí mnohé cesty k uchopení a jako takové ho můžeme chápat jako stále aktuální, i s ohledem na nové poznatky dějin divadla. Autor zvolil nejspíše metodu autoetnografickou, což je vzhledem k subjektivizujícímu stylu práce pochopitelné.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi: Vzhledem k tomu, že poznatky o dějinách divadla jsou opřeny pouze o Brocketta, úvahy o herectví zmínkami o Brechtovi (bez hlubšího kontextu) a Stanislavském (opět na základě povrchních úvah), nelze o odborném přínosu příliš uvažovat. Práce je - jak stvrzuje i její rozbíhavost a nekonzistentnost - veskrze původní.

Logická stavba a členění práce: Pečlivé členění do kapitol a podkapitol postrádá logickou soudržnost a návaznost. Vzhledem k vágně (nekonkrétně, a přitom velmi široce) formulovanému cíli práce není možné držet se předem dané struktury - tu si diplomant nevytvořil.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu: Práce splňuje formální náležitosti jak rozsahem, tak úpravou. Oceňuji zejména Přílohy 1-3.

Práce s informačními zdroji: Bez námitek.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň: Jazyková a stylistická úroveň práce je velmi nízká. Diplomant používá archaizující styl pro podobný typ textu zcela nevhodný. Jedná se o jakýsi variant stojící mezi odborným stylem a parodií na styl knížek lidového čtení. Složité konstrukce často nemají žádnou informační hodnotu a čtenář je vystaven slovnímu balastu a slovní vatě.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele: Práce by si zasloužila rozbor hlubší, než dovoluje rozsah tohoto posudku. Diplomant v mnoha místech vychází z pocitů, dojmů, obecných představ, domněnek o tom, co si myslí ostatní lidé, lidé kolem diplomanta, a ty pak představuje jako všeplatné závěry. Pokud si bere na pomoc odbornou teatrologickou literaturu, bere si jen její výsek a zcela opomíjí jiné teorie (viz konec antického divadla a středověké divadlo). Hranice mezi liturgií a divadlem naznačuje velmi mlhavě, s pojem „divadlo“ nakládá libovolně, stejně tak i s další terminologií. Jeho myšlení o tématu je nesoustředěné, anekdotický způsob psaní zcela zastíňuje to, co a o čem vlastně píše (jako příklad za vše podkapitola 3.4 Herecký problém, s. 28). Absence argumentů pak komplikuje polemiku i myšlenkovou návaznost, prázdnota se halí do vznešenosti jazyka (jako příklad „U věřícího, který je účasten aktivně, je logicky vůle ovlivnit celek ještě větší než u divadelního diváka. Paradoxně ale názory věřících neovlivňují způsob slavení liturgie tak dynamicky, jako ovlivňuje projevující se názor obecnstva dramaturgii a režii divadelní.“ s. 5). Chvályhodné je, že si autor vybral osobní téma, zdá se ale, že se nepokouší o opravdový výzkum: složitá je divadelní práce, a o to složitější je i duchovní rovina, v obou oblastech se však pohybuje pouze na povrchu. Nenachází hlubší shody, ale spíše shody banální, které mnohdy dokresluje zbytečnými příklady (viz krokodýl). Nedokáže oddělit podstatné od nepodstatného (herec ve zpovědnici), a utápí se ve zbytečných odbočkách. V závěru se chváří za to, že se vyhnul „některému z divadelně vědeckých systémů“ (samozřejmě, pak by totiž i odkazování na Stanislavského či Brechta v mnoha ohledech pokulhávalo), a oslovuje „mlhavého pomyslného čtenáře“. Mlhavost a pomyslnost jsou pak bohužel hlavní charakteristiky práce. Není totiž jasné, na co se přesně táže a na co si chce odpovědět, a přitom by téma týkající se osobního vztahu k náboženství pro herce mohlo nabídnout řadu otázek, jimž se lze seriózně zabývat (například odstup od tvorby v. osobní prožitek víry). Dalo by se psát i o otázkách, které obě oblasti sblíží: o tématu pravdy, svobody, lásky, poctivosti, stvořené a nestvořené krásy, a zde by se dalo dobře opřít o literaturu teatrologickou i teologickou.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

1. V závěru píšete, že nechce odpovídat na „ožehavou“ otázku, zda je liturgie jen divadlo. Mohl byste se při své obhajobě o odpověď a její zdůvodnění přece jen pokusit?
2. V liturgii se člověk zaobírá sám sebou (svojí duší), ale v umění to může být zrádná cesta. Jaká to podle vás - v umění - nese rizika?

Doporučení práce k obhajobě:

DOPORUČUJI

Navrhovaná klasifikace:

D

Datum vypracování posudku:

11. 6. 2023

MARTA LJUBKOVÁ

11. 6. 2023

